

Behaag... natuurlijk

een actie van Natuurpunt
met medewerking van je gemeente

Ommuurde tuinen zijn een dooddoener voor kleine zoogdieren en amfibieën. Kies liever voor een haag, een levende omheining waardoor deze dieren vrij tussen verschillende tuinen kunnen bewegen.

Nergens ter wereld worden tuintjes zo van elkaar en de buitenwereld afgescheiden als in Vlaanderen. Voor dieren als egels, kikkers en padden vormen die omheiningen vaak onoverbrugbare barrières. Voor wie zijn stukje paradijs toch wil afschermen is een haag met inheemse planten een echte aanrader.

In veel tuinen staan coniferen geplant die netjes de grens van het grasveld van de burens aanduiden. Maar gelukkig planten steeds meer gezinnen nu inheemse, bladverliezende struiken als haag. Die zijn beter aangepast aan onze bodem en ons klimaat, volgen het ritme van seizoenen en ook onze wilde dieren weten er van wanten mee.

Natuurpunt pakt reeds vele jaren uit met de grootscheepse campagne "Behaag ... Natuurlijk". Kant en klare streekeigen haagpakketten worden aangeboden aan democratische prijzen. Vooral het streekeigen karakter van de beplanting en de betekenis hiervan voor de fauna worden benadrukt.

Kiezen voor kwaliteit

De voordelen van streekeigen soorten tegenover uitheems (sier)groen zijn talrijk en onmiskenbaar. Streekeigen bomen en struiken zijn goedkoper, ze groeien sneller, hebben een langere levensduur, zijn beter bestand tegen de grillen van ons klimaat of allerlei ziekten en plagen.

Naast hun betere levenskansen biedt streekeigen groen nog veel meer voordelen. In tegenstelling tot bijvoorbeeld coniferen, die jaar in jaar uit hetzelfde groene kleedje dragen, tooien onze eigen boom- en struiksoorten zich telkens weer in nieuwe vormen, geuren en kleuren, naargelang het seizoen. Het grafische spel van kale takken in de winter, de bloesems en het prille groen van de lente, de weelde van het zomerse loof, de subtiele kleurenpracht en de vruchten van de herfst: kortom, streekeigen groen maakt van elk seizoen een gebeurtenis!

Daarbij laat het streekeigen groen leven. Deze planten trekken meer insecten aan dan uitheemse soorten. Bloesemdragende soorten trekken vlinders, bijen en hommels aan. Dit trekt weer insectenetende vogels aan. Bessen- en vruchtdragende soorten zijn zeer aantrekkelijk voor vogels en andere dieren.

Behoud de natuur - Behaag je streek

De gebieden in Vlaanderen waar de natuur nog vrij spel heeft, zijn door toenemende verkavelingsprojecten en wegenbouw erg klein geworden. Ook liggen deze natuurgebieden meestal vrij ver van elkaar verwijderd.

Voor een geslaagd natuurbehoud in Vlaanderen moet er ook veel aandacht gaan naar het ontwikkelen van de natuur buiten de natuurgebieden.

Natuurgebieden volstaan namelijk niet om alle natuurlijke dierpopulaties in stand te houden. Wanneer zo'n

natuurgebied enkel is omgeven door bebouwing en natuurloze open ruimte (grond zonder natuurelementen), dan is het in feite een eiland van natuur. De diersoorten die het bewonen, zijn gevangen in dit eiland en kunnen geen contact hebben met hun soortgenoten die elders verderop vertoeven. Het gevolg is dat ze zullen verdwijnen bij gebrek aan partners of voedsel, of dat ze verzwakken en op termijn uitsterven door inteelt.

Een manier om dit probleem te voorkomen is ervoor te zorgen dat de dieren wel hun weg vinden van het ene stuk natuur naar het andere. Dit kan enkel als er voldoende natuurelementen te vinden zijn in de open ruimte tussen de natuurgebieden, zoals bijvoorbeeld hagen, houtwallen, kleine bosjes, knotwilgen, natuurlijke beken met oeverbegroeiing, poelen, enz. Men noemt ze algemeen 'kleine landschapselementen'. Ze zullen dienen als rust- en schuilplaatsen voor de migrerende dieren en zijn daardoor essentieel voor het voortbestaan van de natuur in Vlaanderen!

Volgende soorten in de aangeboden haagpakketten zijn autochtoon:

Beuk	Fagus sylvatica
Egelantier	Rosa rubiginosa
Gelderse roos	Viburnum opulus
Haagbeuk	Carpinus betulus
Hazelaar	Corylus avellana
Hondsroos	Rosa canina
Meidoorn	Crataegus monogyna
Sleedoorn	Prunus spinosa
Sporkehout	Frangula alnus
Veldesdoorn	Acer campestre
Zoete kers	Prunus avium

Autochtoon plantsoen

Inheems of autochtoon?

Een plantensoort is **inheems** in Vlaanderen als Vlaanderen binnen het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort ligt. Een individuele plant is **autochtoon**, als deze een nakomeling is van planten die zich sinds hun spontane vestiging na de laatste ijstijd altijd natuurlijk hebben verjongd, of die kunstmatig vermeerderd werden met strikt lokaal materiaal. Een zomereik afkomstig uit de Balkan is dus niet autochtoon in Vlaanderen, maar de soort zomereik is hier wel inheems.

Autochtone struiken in de behaagactie?

ANB en INBO hebben locaties met autochtone planten geselecteerd. Met zaad hiervan afkomstig kunnen kwekers autochtone planten kweken. Ook onze leverancier doet mee aan dit project.

Meer technische en juridische informatie vind je op de site van INBO.

Het aanplanten van streekeigen hagen en houtkanten kan dus zeker bijdragen tot de ontwikkeling van natuur in onze streek. Ook de beplantingen in particuliere tuinen zijn hierbij zeer belangrijk. De keuze van streekeigen bomen en bloemen maakt uw tuin aantrekkelijk voor vlinders en vogels. Onder de ontelbare soorten in de houtkanten en hagen zitten erg veel roofinsecten en vogels, die zich vanuit de houtkant of haag ook in de omliggende cultuurgewassen kunnen verspreiden om daar schadelijke soorten in toom te houden.

Aangeboden haagpakketten

Er worden verschillende pakketten aangeboden, naargelang de ruimte die u wenst te beplanten. Het plantgoed van de pakketten is tussen **80 en 100 cm hoog**. (De taxus is lager, zie verder). Opgelet! In tegenstelling tot andere gemeenten, bieden wij enkel onderstaande pakketten aan.

Pakket 1: Bloesem- en bessenhaag

Een pakket met bloeiende en bessendragende struiken. Door minimale snoei in het najaar om de 2 jaar zullen de struiken uitbundig bloeien en vruchten dragen, wat heel wat vogels aantrekt. Door de variatie in soorten is bloei verzekerd tot in de zomer. Deze haag kan naargelang het snoeiritme 1 à 2 m breed worden. Soorten: *sleedoorn*, *éénstijlige meidoorn*, *Gelderse roos*, gele kornoelje, *sporkehout* en wilde kardinaalsmuts.

24 planten: 6 soorten, 4 planten per soort, goed voor **8 m**.

Prijs: 31 euro

Pakket 2: Veldesdoornhaag

Haag bestaande uit één plantensoort, geschikt als geschoren tuinafstering. Ondanks de naam heeft deze haag helemaal geen doornen of stekels. De veldesdoorn wordt ook Spaanse aak genoemd. Mooi fijn blad met opvallende herfstkleur. Daar deze plant vrij humusrijke grond vraagt, is hij minder geschikt voor echte zandgronden.

Soort: *veldesdoorn* - **25 planten**, goed voor **6,25 m**.

Prijs: 34 euro

Pakket 3: Meidoornhaag

Haag bestaande uit één plantensoort, prima geschikt als tuinafstering. Deze sterk doornige plant komt ook tot bloei, indien hij kortgeschoren gehouden wordt. De witte bloemen

worden als nectarproducenten bezocht door veel insectensoorten. De rode bessen worden gegeten door allerlei vogelsoorten zoals onze wintergasten kramsvogel en koperwiek.

Soort: *éénstijlige meidoorn* - **25 planten**, goed voor **6,25 m**.

Prijs: 28 euro

Pakket 4: Bijenbosje

Een bosje of een haag waarbij vooral aan nectar- en pollenopbrengst wordt gedacht. Dat hebben onze wilde bijen immers nodig. Soorten: *egelantier*, *hondsroos*, *sporkehout*, *veldesdoorn*, wilde liguster en zoete kers. **12 planten**, 2 planten per soort.

Prijs: 16 euro

Pakket 5: Taxushaag

Taxus is een inheemse naaldboom. Hij groeit goed op zonnige tot beschaduwde plaatsen op vochtige, goed doorluchte, matig voedselrijke grond. De plantjes zijn 40 tot 60 cm hoog. Hou er wel rekening mee dat dit een zeer traag groeiende plant is. Voordeel is dan weer dat je weinig snoeiafval hebt. De plant is giftig. Een taxushaag is onze enige streekeigen haagsoort die 's winters groen blijft. Soort: *taxus* - **5 planten**. Goed voor **2,5 m**.

Prijs: 11,00 euro

Pakket 6: Haagbeukenhaag

Bekende boerenerfhaag, wordt meestal op een hoogte van ongeveer 1,5 m geschoren, voor en na de zomer.

Niet te verwarren met de beukenhaag.

Soort: *haagbeuk* - **25 planten**, goed voor **6,25 m**.

Prijs: 28 euro

Pakket 7: Beukenhaag

Het gaat hier om de natuurlijke groene variant. De cultuurvariëteit "rode beuk" wordt niet aangeboden.

Soort: *beuk* - **25 planten**, goed voor **6,25 m**.

Prijs: 30 euro

Pakket 8: Ligusterhaag

Liguster is een mooie haagplant die vroeger overal te zien was. Mogelijk is juist om die reden deze haagplant inmiddels minder populair. Eigenlijk best gek, want het is een mooie haagplant

met klein blad, dichtvertakt en een frisgroene uitstraling. Vogels zijn er gek op, zowel vanwege de beschutting, als voor de besjes.

Wilde liguster groeit vrij snel. En niet onbelangrijk: een ligusterhaag is heel makkelijk in elke gewenste vorm te snoeien. Het is dus een ideale plant om buxus te vervangen.

Soort: *wilde liguster* - **25 planten**. Goed voor **6,25 m**.

Prijs: 29 euro

Pakket 9: Vogelbosje

Dit minipakket is bedoeld voor wie geen haag wenst te planten, maar een hoekje vrij heeft voor een klein bosje, een ideaal nestplaatsje voor onze vogels.

Soorten: kardinaalsmuts, éénstijlige meidoorn, Gelderse roos, rode kornoelje en sporkehout - **5 planten**, 1 plant per soort - goed voor **1,5 m²**.

Prijs: 7 euro

Beschrijving van de soorten in de haagpakketten

Beuk *Fagus sylvatica*

Bij deze bekende boom denken we onmiddellijk aan het Zoniënwoud. De brede eivormige bladeren zijn aanvankelijk heldergroen en worden donkerder bij het ouder worden. De gele tot roodbruine herfstbladeren blijven tot het voorjaar aan de plant. Onderhevig aan wolluis.

Egelantier *Rosa rubiginosa*

Bij ons op sommige plaatsen vrij algemene soort, met sterk gebogen stekels. Verspreidt een tere geur. De lichtroze bloemen (mei-juni) worden in de zomer orangerode tot bloedrode rozenbottels.

Gelderse roos *Viburnum opulus*

Sterke groeikracht op alle niet te droge gronden. Witte bloemschermen met in het najaar scharlakenrode bessen die later zwart verkleuren. Bladeren met prachtige karmijnkleurige herfstkleur. Niettegenstaande de naam anders doet vermoeden, is dit geen rozensoort. In de volksmond ook 'sneeuwbal' genoemd.

Gele kornoelje *Cornus mas*

Inheemse plant die in de Benelux zijn meest noordelijke verspreidingsgebied kent. De takken zijn grijsachtig tot geel, maar de jonge takken zijn groen. De gele bloempjes groeien in kleine groepjes. Ze hebben vrijwel geen steel en verschijnen voor de bladeren. De kroonbladen zijn 2 tot 3 mm. De 4 omwindselbladen zijn geelachtig. De eivormige bessen zijn glanzend rood en enigszins sappig. Ze zijn

eetbaar, maar hebben een wrange smaak.

Rode kornoelje *Cornus sanguinea*

Prefereert vruchtbare bodems. Bloeit met witte bloemen vanaf juni. Soms volgt in de herfst een tweede bloei. De bloempjes staan in een scherm van vier tot vijf centimeter doorsnede aan de toppen van de takken. De bessen zijn glanzend zwart. De jonge takken vertonen een typische rode verkleuring in herfst en winter.

Haagbeuk *Carpinus betulus*

Niet te verwarren met de beuk. Hiervan te onderscheiden door zijn dubbel gezaagde bladrand. De haagplant bij uitstek (zeer goed bestand tegen snoei). Goede groeikracht op alle niet te droge gronden. Diepe beworteling. Mooie herfstkleuren. Zeer waardevolle soort waarvan de bladeren geliefd zijn door de meikever.

Hondsroos *Rosa canina*

Meest voorkomende wilde roos. De plant heeft overhangende takken. De rozenbottels vormen een goede vitamine-C-bron.

Eénstijlige meidoorn *Crataegus monogyna*

Gedijt op alle bodems, liefst vruchtbaar en niet te droog. In de volksmond ook gekend als doornhaag. Zeer goed bestand tegen snoei. Na een rijkelijke bloei in mei, vormt hij donkerrode vruchten. Deze zijn rauw niet eetbaar, maar er kan confituur van gemaakt worden. Indien er zich in de streek problemen voordoen met perenvuur: snoeien voor de bloei.

Sleedoorn *Prunus spinosa*

Gedijt het best op rijke bodems. Belangrijkste doornstruik na de meidoorn. Die vroeger als natuurlijke omheining werd gebruikt rond weiden om vee binnen te houden. Overvloedige witte bloei, zeer vroeg in het voorjaar (nog voor het blad). Vormt ondergrondse uitlopers. De blauwe bessen zijn te verwerken in (sterke) dranken.

Sporkehout *Rhamnus frangula*

Groeit op voedselarme, vochtige bodems. Heeft een groen-witte, bescheiden, maar zeer lange bloeiperiode. De vruchtjes zijn eerst geel, vervolgens rood, bij rijpheid zwart en een lekkernij voor vogels. Deze struik is de waardplant van de rupsen van de citroenvlinder en een echte nectarplant voor bijen.

Taxus *Taxus baccata*

Wintergroene inheemse naaldboom. De naalden zijn 1 tot 1½ cm, glanzend donkergroen, van onderen lichter groen, lijnvormig, vlak, toegespitst, schijnbaar in 2 rijen, giftig. De vrucht is een rode, afgeknotte ronde, vlezige schijnvrucht van ongeveer 1 cm. De zaden zijn giftig, het vruchtvlees niet. Taxus bevat de kostbare inhoudsstof baccatine die gebruikt wordt voor kankerbestrijdende medicijnen.

Veldesdoorn *Acer campestre*

Ook Spaanse aak genoemd. Gedijt best op voedselrijke (leem)grond. Zeer sierlijke bladvorm met een mooie herfstkleur. Bij het uitlopen van de scheuten in het voorjaar verkleuren deze helderrood. Goed bestand tegen snoei uitgezonderd in de periode tussen januari en mei (bloeden). Typische gevleugelde vruchtjes.

Wilde kardinaalsmuts *Euonymus europaeus*

Groeit graag op humusrijke en niet te droge bodem. Vormt een rode doosvrucht met een typische vorm. Mooie herfstkleur, oranje bessen en groene vierkante twijgen.

Wilde liguster *Ligustrum vulgare*

Stelt weinig eisen aan zijn bodem. Vormt witte bloemtoortsen en later zwarte bessen. Honingplant, veel bijen en nachtvinders bezoeken deze plant gedurende de bloei. Vormt een zeer gesloten haag.

Zoete kers *Prunus avium*

De wilde stamvader van onze huidige fruitboom (zoete kers en kriek). Best op vruchtbare grond. Rijke bloei met witte bloesem (april-mei). Honingplant die aantrekkelijk is voor bijen. De smaak van de wilde bitterzoete kriekjes (juni-juli) is heel onvoorspelbaar en gaat van uiterst slecht tot heerlijk. Lichtgele en rode herfstkleuren. Zeer waardevolle plant.

Knotwilgen

Een mooie landelijke knotwilg bekomt u door het aanplanten van een knotwilgpoot. De knotwilgpoten, die door Natuurpunt te koop worden aangeboden tijdens Behaag... natuurlijk!, worden geoogst tijdens de Dag van de Natuur op zaterdag 21 november.

Een knotwilgpoot is ongeveer 2,50 m lang en heeft een doormeter van 4 tot 6 cm. Indien deze knotwilgpoot ongeveer 60 cm diep wordt geplant, zal hij uitgroeien tot een volwaardige knotwilg.

Prijs: 5 euro

Een knotwilg planten en onderhouden

Het planten van een knotwilg is heel eenvoudig, daar enkel een

ongewortelde tak in de grond dient gestoken te worden. Het is een makkelijke boom die snel groeit. Het voordeel van een knotwilg is onder andere dat de takken beschutting leveren, maar toch voldoende licht doorlaten. Ook blijft het water doorgaans niet in de boom hangen en daardoor komen er geen problemen met het eventuele eronder liggende gras.

Knotten

Voor een goed resultaat moet er in ieder geval om de vier of vijf jaar geknot worden. Als er namelijk niet wordt gesnoeid, dan worden de takken te zwaar voor de stam en gaat die inscheuren. De kans is dan groot dat er water in de stam blijft staan en deze

vervolgens vermolmt. Verouderde of vermolmde knotwilgen zijn door de ontstane holten overigens een geliefde verblijf- en broedplaats voor vogels. Met name de steenuil en de holenduif zijn er gek op.

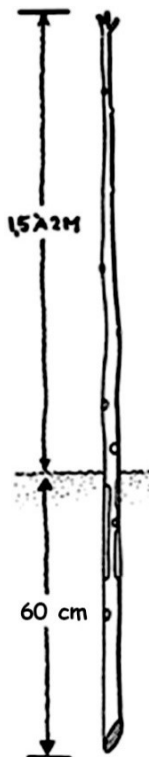
Idealiter wordt de boom op een hoogte van zo'n twee meter gesnoeid. Uit de knot die dan geleidelijk aan ontstaat, groeien al vrij snel nieuwe jong takken. De knot en de stam eronder is dan zogezegd het "oude" gedeelte van de boom, die met de jaren dikker wordt. Het is een prachtige gewaardering dat een knotwilg zo'n ingrijpende snoeibeurt iedere keer weer overleefd. En dat na het herstellen van de snoeiwonden weer nieuwe scheuten worden aangemaakt.

Het planten van een nieuwe knotwilg

Met de gesnoeide takken is het mogelijk om opnieuw een nieuwe knotwilg te creëren. Echter niet elke tak of stek kan zomaar gebruikt worden. Het beste is een vrijwel rechte tak te pakken. Ook moet het een gezonde tak zijn, een beetje groenig van kleur. Als de tak bijvoorbeeld duidelijke bruine plekken heeft, dan kan deze zijn aangetast door de bacterie van de watermerkziekte. Veel takken hebben zogenaamde (dikke) splitsingen. Ook die zijn ongeschikt. Na de selectie van een stek moet deze dan ontdaan worden van de zijtakken. De ideale stek heeft een lengte van zo'n 2,5 tot 3 meter.

Wanneer snoeien en/of planten van een knotwilg?

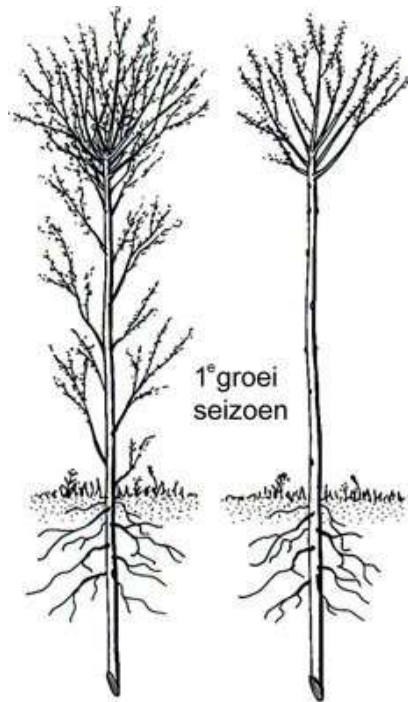

Snoeien en/of planten van een knotwilg kan van november tot maart. Maar gezien de kans op vorst is eigenlijk de meest ideale periode eind februari tot en met maart. De geselecteerde stek(ken) moeten voor ongeveer 50 tot 70 cm in de grond worden geplaatst. Een gat kan gemaakt worden met een schop of een grondboor. Alvorens de stek in de grond wordt geplaatst, is het nodig om aan de onderkant twee stroken te schillen van de bast. Zo'n 20 tot 30 centimeter is voldoende. Op deze wijze kan de wortelgroei worden bevorderd.

Na het plaatsen moet de grond goed worden aangestampd. In principe is het niet nodig om naast de boom een steunpaal te plaatsen. De boom zal in het begin namelijk niet veel wind vangen. Ook een afrastering is niet nodig, tenzij er (huis)dieren in de buurt zijn of kunnen komen. Knotwilgen gedijen het beste op plaatsen waar veel water is, dus langs sloten of op plaatsen waar het grondwater vrij hoog komt.

Bloeitijd en onderhoud in de eerste drie jaar

De bloeitijd begint vanaf april. In het eerste jaar komen er al over de gehele stam takken tevoorschijn uit de ontstane knopjes. De takken onder de top moeten tegen het einde van het kalenderjaar worden afgeknipt. Alleen de takken bovenaan (zo'n 30 centimeter aan de top) kunnen blijven zitten. In seizoen twee moet dit proces zich herhalen.

Knotten vanaf het vierde jaar

Vanaf het vierde jaar kan de knotvorming beginnen. In dit geval hoeven de takken niet tot aan de stam afgezaagd worden, maar kan er zo'n 5 tot 10 centimeter aan de stam blijven zitten. In de eerste paar jaar, dus wanneer de knotwilg nog jong is, is het beter om elk jaar de knot te snoeien. Wanneer de stam steviger is geworden hoeft dat niet per se elk jaar te gebeuren. Maar aan te raden is om niet langer te wachten dan vier jaar. Knotwilgen worden doorgaans 50 tot 60 jaar oud.

Fruitbomen

Als u ervoor kiest om een fruitboom aan te planten in functie van de opbrengst, raden we je aan, om u vooraf goed te informeren. De bestuiving is erg belangrijk. Zonder dat een normale fruitboom bestoven wordt, laat hij zijn bloesem vallen en gaat hij geen vruchten vormen.

De hier aangeboden soorten zijn allen zelfbestuivend, maar kruisbestuiving met soorten die in de buurt staan, levert een betere oogst op.

Een bestuivende boom moet natuurlijk van dezelfde fruitsoort zijn (een appelboom wordt door een appelboom bestoven), en het liefste een ander ras die in dezelfde periode bloeit. Welke rassen dit zijn, kunt u vinden met de handige bestuivingshulp op de website: www.fruitbomen.net/bestuiving. De bestuivende boom mag tot 100 m van de fruitboom vandaan staan, kijk dus ook even in de tuin van de (over)buren!

De aangeboden fruitbomen zijn de halfstamversie en ze hebben een stamomtrek van 8 à 10 cm op 1 m hoogte. Er wordt een steunpaal meegeleverd.

De fruitbomen worden verkocht aan **30 euro** (pruim, kers, appel), of **31 euro** (peer).

13. Pruim 'Belle de Louvain'

Deze pruimensoort houdt van een standplaats in volle zon en van een neutrale tot licht kalkrijke goed, doorlaatbare grond. De boom bloeit in

april met geurende witte bloemen en lokt dan bijen en vlinders.

14. Kers 'Lapins'

In april bloeit deze kersensoort met mooie, witte bloesems, ideaal voor wilde bijen en honingbijen. Deze variëteit is zelfbestuivend, wat belangrijk is als er geen andere kersenboom in de buurt staat. De kersen smaken heerlijk als tussendoortje, maar zijn ook geschikt om er confituur van te maken. Tijdens de herfst kleurt het blad rood tot oranje-rood. Net als de meeste kersenbomen heeft deze soort enkele jaren nodig om vruchten te geven.

15. Appel 'Elstar'

Deze appelboom bloeit van midden mei tot begin juni, met een zee van licht geurende, lichtroze bloesems. De soort is deels zelfbestuivend. Voor een extra goede opbrengst is de aanwezigheid van een goede bestuiver nodig. Een zomer- en een wintersnoei is een aanrader voor deze soort.

16. Peer 'Doyenné du Comice'

Deze perenboom bloeit van eind april tot half mei met witte bloesems,

ontluikend uit rozerode bloemknoppen. De soort kan zichzelf bestuiven, maar een kruisbestuiving met andere soorten geeft meer en beter gevormde vruchten.

Fruitbomen aanplanten

Graaf een ruim plantgat en maak de grond goed los. Het best plaats u eerst de boompalen. Zet de boompaal aan de windzijde, dit is meestal het noordwesten, de boom heeft dan minder last van schuurwonden. De steunpalen sla je minstens 50 cm diep de grond in. Meng wat compost in het plantgat. Zorg dat de wortels voldoende plaats hebben om te groeien. Geef water in het plantgat en maak dicht. Druk stevig aan. Maak de boom vast aan de steunpalen met de elastische boombinders.

Fruitbomen groeien het liefst in de zon en staan graag in een voedzame bodem. Ze houden absoluut niet van natte gronden. Het meeste fruit doet het ook op een plekje in de halfschaduw, maar dit levert wel minder vruchten op. Ook smaken de vruchten die genoten hebben van een zonnetje veel zoeter dan vruchten die in de halfschaduw staan. Zonlicht zorgt namelijk voor suikeraanmaak. Bij het aanplanten van meerdere bomen plant je ze het best in de noord-zuidrichting, zo profiteren ze van het meeste licht. Bemest de bomen met een samengestelde stikstofarme meststof.

Het onderhoud van de haag

Afhankelijk van de snoei kan je de vorm en functie van de haag zelf bepalen. Je kiest ofwel voor een geschoren haag, die mooi zijn vaste vorm behoudt, maar geen vruchten en bloemen zal dragen, of je kiest voor een vrijstaande haag, die breder uitgroeit, maar bloemen en bessen kan dragen. De vogelbosjes kunnen ongesnoeid verwilderen. De strak geschoren hagen: beuken-, haagbeuk-, veldesdoorn- en meidoornhaag worden één- of tweemaal per jaar geschoren. voor bloesem- en bessenhaag voorziet men best een minimale snoei in het najaar (jaarlijks of tweejaarlijks).

Een strakke, geschoren haag

1° jaar: de toppen uitsnoeien om een mooie volle haag te verkrijgen.

2°-3° jaar: eerste vormsnoei uitvoeren: de onderkant steeds breder houden dan de bovenzijde. Dit verzekert de onderste takken van voldoende licht waardoor de haag tot de bodem gesloten groeit.

Volgende jaren: Een geschoren haag wordt doorgaans twee keer gesnoeid: in het voorjaar voor 20 juni en in het najaar vanaf oktober. Door deze frequente snoeibeurten zal een geschoren haag geen bloesem of bessen dragen.

Hoogte: afhankelijk van de snoei (meestal 1 à 2m) Breedte: afhankelijk van de snoei (meestal 0,5 à 1 m)

Een vrijstaande haag, met bloesem en bessen

1° jaar: de top uitsnoeien.

Volgende jaren: laten vrij doorgroeien met snoeibeurten om de 2 jaar. Enkel de snelgroeiende toppen kunnen jaarlijks onmiddellijk na de bloei gesnoeid worden.

Dankzij het uitblijven van een jaarlijkse snoeibeurt zullen de struiken uitbundig bloeien en vrucht dragen, wat veel bijen, vogels en vlinders aantrekt.

Breedte: De haag kan naargelang het snoeiritme 2 à 3 meter breed worden. Hoogte: naar keuze, afhankelijk van de snoei.

Hoe bestellen?

Van **1 september tot 20 oktober**:

- **Digitaal:** met het bestelformulier op <https://kalmthout.be/info/behaagnatuurlijk/> te bezorgen via dave.degraef@kalmthout.be. Betalen via **BE26 0910 0009 7029** met vermelding '**Behaag 2023**'
- **Op papier:** met het bestelformulier op de dienst onthaal van het gemeentehuis. Bestellingen zijn vooraf te betalen op het onthaal.

Wanneer afhalen?

Op **zaterdag 25 november 2023 tussen 10 en 12 u** kan u uw bestelling afhalen aan de gemeentelijke werkplaats, Galgenheiken 9, 2920 Kalmthout (KMO-zone Bosduin).

Info:

Milieudienst, 03/376 49 90, dave.degraef@kalmthout.be
<https://kalmthout.be/info/behaagnatuurlijk/>
<https://www.antwerpennoord.be/behaagactie/>